

Επιμέλεια: Γιάννης Ασδραχάς
 asdr@express.gr

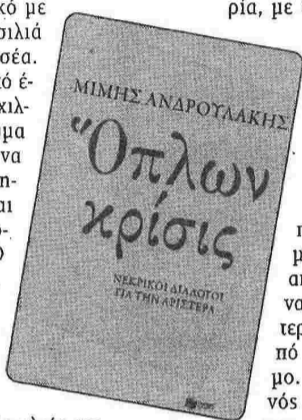
Η ζωή είναι βιβλίο

▲ Ο τίτλος «Οπλων κρίσις» και ο υπότιτλος «Νεκρικοί διάλογοι για την Αριστερά»...

Βιβλίο - πρόσκληση Μίμη Ανδρουλάκη για αναζήτηση διεξόδου από την κρίση

Εκδόσεις: «Πατάκη»

«ΟΠΛΩΝ κρίσις» είναι το επιτόπιο της Ιλιάδας και ο τίτλος της χαμένης τραγωδίας του Αισχύλου, που πραγματεύεται ένα περιστατικό με πρωταγωνιστή το βασιλιά Αίαντα και τον Οδυσσέα. Σύμφωνα με το ομηρικό έπος έχει σκοτωθεί ο Αχιλλέας και οι στρατεύματά των Αχαιών καλείται να ψηφίσει με μυστικά ψηφοφορία ποιος είναι πιο άξιος να κληρονομήσει τα όπλα του: Ο Αίας, ο επικός ήρωας, ο γενναίος με το άκαμπο μονολιθικό αγωνιστικό ήθος; Ή ο οξυδερκής και ευέλικτος πραγματιστής Οδυσσέας; Εντέλει ο βασιλιάς της Ιθάκης θα κληθεί να παραλάβει τον οπλισμό. Παράλληλα ο Αίας αντιδρά στο ότι δεν του αποδόθηκαν, όπως πίστευε, ότι του οφειλόταν τα όπλα του Αχιλλέα και εξαγριωμένος αποφασίζει να θανατώσει όσους πήραν αυτά την απόφαση. Όμως επερβαίνει η Αθηνά και οδηγεί το μένος

του Αίαντα εναντίον των κοπαδιών του στρατοπέδου των Ελλήνων. Σαν να πρόκειται για κάποια παραβολή ο Μίμης Ανδρουλάκης σημειώνει για το περιστατικό. «Είναι το πρώτο πολιτικό δίλημμα στην ιστορία, με ξεχωριστή σημασία για τη διλημματικά και τριλημματικά Αριστερά χιλιάδες χρόνια μετά. Οι Αχαιοί επέλεξαν τον Οδυσσέα. Εμείς προκρίνουμε για την Αριστερά μια υπέρβαση, τη νέα σύνθεση Οδυσσεύσας».

Αυτό το συμβολικό όνομα, όπως συνεχίζει, το «δίνουμε σε μια νέα Αριστερά, μη υπαρκτή ακόμα, που μπορεί ωστόσο να ανασυνταχθεί εν μέσω της μεγαλύτερης κρίσης του καπιταλισμού από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οδυσσεύσας είναι το όνομα ενός έξυπνου, εναλλακτικού ρεφορμισμού, στην υπηρεσία των καλύτερων επαναστατικών μας ονείρων».

Όμως σε αυτό το νέο μανιφέστο ίδρυσης της Αριστεράς συμβουλευτείται την αριστερή πτέρυγα του... Άδη.

Ο Μίμης Ανδρουλάκης προσκαλεί τους αναγνώστες να τον συνοδεύσουν σε μία επίσκεψη στον κάτω κόσμο με σκοπό την α-

ναζήτηση διεξόδου στα πολιτικά προβλήματα που έχει συσσωρεύει η σημερινή κρίση. Όπου στο κείμενο ερώτημα «τι να κάνουμε;» δίνουν την απάντηση τα εμβληματικά πνεύματα της Αριστεράς (σοσιαλιστές, κομμουνιστές, κεντροαριστεροί). Όπου και αντλούν συμπεράσματα συγκρίνοντας τις δικές τους περιπέτειες με εκείνη της ελληνικής και ευρωπαϊκής Αριστεράς στη μεγάλη κρίση του 2008-2013 και διερευνούν το παράδοξο του αριστερού κινήματος σε περιόδους μεγάλης κρίσης. «Γυρίζουμε λοιπόν το χρονοδιακόπτη και κοιτάζουμε μαζί τους την Αριστερά του 21ου αιώνα από τα δικά τους ορόσημα, από τις πιο αντιπροσωπευτικές κορυφογραμμές της ιστορίας, πίσω εκατό, ενενήντα, ογδόντα, εβδομήντα, εξήντα, πενήντα, σαράντα, τριάντα, είκοσι χρόνια».

Οι συνομιλητές μας στους Νεκρικούς Διαλόγους συναινούν, υπογραμμίζει ο Μίμης Ανδρουλάκης. Το βιβλίο σχολιάζει το δράμα της δικής μας εποχής με τη σκέψη των Λένιν, Τρότσκι, Λούξεμπουργκ, Γκράμσι, αλλά και των Μπέρνσταϊν, Κάουτσκι, Χίλφερντινγκ και Μπλουμ. Των Τολιάτι, Τορέζ, Μπερλινγκουέρε, Φλωράκη, Κύρκου αλλά και των Ατλι, Νένι, Κάλχαν, Μπραντ, Μιτερράν, Πάλμε και Ανδρέα Παπανδρέου.

▲ Βασίλης Αναστασόπουλος

«Α' Βαλκανικός Πόλεμος» με χάρτες και σχέδια

Εκδόσεις: «Γκοβόστια»

ΔΕΝ υπάρχουν πολλές περιπτώσεις στη σύγχρονη ιστορία που ένα κράτος ύστερα από μία πολεμική αναμέτρηση διπλασιάζει σε έκταση τα σύνορά του. Μία από αυτές είναι της Ελλάδας που από ένα κρατίδιο 63.000 τ.χλμ., σχεδόν όσο η Λετονία σήμερα, όταν υπογράφηκαν οι συμφωνίες παύσης του πυρός των Βαλκανικών Πολέμων (που δεν θα τις άφηνε να κρυσώσουν ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος), η περιφέρεια του ελληνικού κράτους ήταν 120.308 τ.χλμ. Διπλασιάζοντας την Ελλάδα εκτός από έκταση και σε πληθυσμό. Εκατό χρόνια συμπληρώνονται φέτος από την κήρυξη του πρώτου Βαλκανικού πολέμου. Ειδικότερα η Ελλάδα μπήκε σε αυτή τη

σύρραξη στις 5 Οκτωβρίου του 1912 με αφορμή την απαίτησή της από την Οθωμανική αυτοκρατορία να απελευθερωθούν 20 πλοία που είχαν κατασχεθεί. «Ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος αποτέλεσε το έναυσμα για μία δυναμική αλλαγή στο status quo των Βαλκανίων, η οποία επέδρασε βαθιά σε κάθε έκφανση της κοινωνικοπολιτικής δραστηριότητας τόσο των εμπόλεμων κρατών όσο και των πληθυσμών που αποτελούσαν το αμάλγαμα της εξασθε-

μένους αυτοκρατορίας» σημειώνει ο Βασίλης Αναστασόπουλος στην εισαγωγή του ιστορικού βιβλίου με τίτλο «Α' Βαλκανικός Πόλεμος» με υπότιτλο «Αρχή της Εθνικής Εξόρμησης». Ο συγγραφέας αποφοίτησε από τη Σχολή Ευελπίδων και στη συνέχεια πέρασε από τα έδρανα του τμήματος ιστορίας της Φιλοσοφικής Αθηνών. Σήμερα υπηρετεί στη διεύθυνση ιστορίας Στρατού. Η εικονογραφημένη έκδοση εστιάζει στο χρονικό του πολέμου με μία επεξεργασμένη και ειδικευμένη ματιά του στρατιωτικού και του ιστορικού.

Προσεγγίζει τα ιστορικά γεγονότα χωρίς στράτευση αναδεικνύοντας άγνωστες πτυχές της ιστορίας. Στα υπέρ της έκδοσης είναι το πλούσιο φωτογραφικό υλικό που δίνει εικόνα για τα πρόσωπα όσων κινούσαν τα πόνια στη σκακιέρα του πολέμου αλλά και στιγμιότυπα από διάφορα μέτωπα. Ακόμα χάρτες και έγχρωμα σχέδια στρατιωτικών στολών από το πενάκι του Γιάννη Μυλωνά συμπληρώνουν την εικόνα της εποχής. Όπως σημειώνεται για την έκδοση, «Με αυτήν την ιστορική μελέτη επιχειρείται να σκιαγραφηθούν οι αγώνες των ελληνικών δυνάμεων στα εδάφη της Μακεδονίας, της Ηπείρου καθώς και στη θάλασσα του Αιγαίου, όπως επίσης και οι πρώτες προσπάθειες της νεοσύστατης αεροπορίας».

▲ Γουίλιαμ Ντάφτι

Η βιογραφία της Μπίλλυ Χόλιντεϊ

Μετάφραση: Ιουλίτσα Ραλλίδου. Εκδόσεις: «Αγρια»

«ΜΟΥ 'χουμε πει πως κανείς δεν λείπει τη λέξη "πείνα" σε τραγούδι όπως εγώ. Ούτε τη λέξη "αγάπη"» έλεγε η Μπίλλυ Χόλιντεϊ, η ιέρεια των μπλουζ που κάθε της νότα πήγαζε βαθιά από την ψυχή. Η ζωή της ήταν μία οδύσσεια στους αντίποδες του αμερικανικού ονείρου. Μεγάλωσε στο γκέτο, τα πορνεία και τα αναμορφωτήρια όπως η ίδια αφηγήθηκε στον Γουίλιαμ Ντάφτι ξεκινώντας την ιστορία της "η μαμά και ο μπαμπάς ήταν ακόμη παιδιά όταν παντρεύτηκαν. Αυτός ήταν δεκαοκτώ χρονών, εκείνη δεκάξι κι εγώ τριών". Γεννήθηκε στις 7 Απριλίου 1915 και πέθανε από τα ναρκωτικά στις 17 Ιουλίου 1959 στη Νέα Υόρκη. Στην αυτοβιογραφία της, με γλώσσα χωρίς συναισθηματισμούς και αναστολές καταγράφει τη ζωή της και το ρατσισμό που τη σκίαζε, τις ιστορίες της με τους άντρες, την ανέλιξη της στο χώρο της μουσικής σκηνής όπου και συνεργάστηκε με τους κορυφαίους της εποχής της όπως οι Benny Goodman, Johnny Hodges, Coleman Hawkins, Ben Webster, Roy Eldridge, συμμετείχε στις ορχήστρες του Count Basie και του Artie Shaw, έπαιξε με τον Duke Ellington, τον Lester Young, τον Buck Clayton, τον Charlie Shavers, τον Oscar Peterson κ.ά. Αλλά και τον εθισμό της στα ναρκωτικά, που εντέλει την κατέστρεψε. Την έκδοση συμπληρώνουν ένας αναλυτικός κατάλογος όλων των ηχογραφήσεων της Μπίλλυ Χόλιντεϊ κι ένας δισκογραφικός οδηγός των διαθέσιμων σήμερα ψηφιακών δίσκων. Επίσης περιέχει και ένθετο με 31 φωτογραφίες. Τίτλος: «Η κυρία τραγουδάει τα μπλουζ - Μπίλλυ Χόλιντεϊ».

▲ Τες Φραγκούλις

«Το μαργαριτάρι της Ανατολής»

Μετάφραση: Κ. Κοντολόγου. Εκδόσεις: «Ψυχογιός»

ΜΕ φόντο τον Πειραιά του Μεσοπολέμου ξετυλίγεται στο μυθιστόρημα της Τες Φραγκούλις η ιστορία μιας γυναίκας που κατάφερε να γίνει η πιο αγαπημένη φωνή του ρεμπέτικου. Πρόκειται για την Κυβέλη, ένα νεαρό κορίτσι από τη Σμύρνη που κάνει τα πάντα, άψυχα και έμφυχα, όταν οι Τσέτες του Αιτωύρκ σαρώνουν την πόλη. Στο καράβι που τη μεταφέρει στον Πειραιά είναι μόνη. Η οικογένεια, οι φίλοι, η κοινωνική της θέση είναι μια ανάμνηση. Στο λιμάνι του Πειραιά η κοπέλα πέφτει στα χέρια της σκληρής ιδιοκτήτριας ενός πορνείου. Όμως η μελωδική φωνή της τραβάει την προσοχή ενός ταβερνιάρη που της προτείνει να δουλεύει στο μαγαζί του ως τραγουδίστρια για τους πελάτες του. Τότε ένας νέος κόσμος ανοίγεται για την Κυβέλη: ο υπόκοσμος του Πειραιά, με τους μάγκες του που ζουν με τον δικό τους βίαιο κώδικα τιμής. Καθώς η Κυβέλη ανεβαίνει σιγά σιγά τα σκαλιά της οικονομικής και κοινωνικής ιεραρχίας και γνωρίζει την επιτυχία, βρίσκει μπλεγμένη σ' ένα ερωτικό τρίγωνο, δέσμη ενός πάθους ικανού να την καταστρέψει. Η συγγραφέας γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης. Ζει στο Μόντρεαλ όπου διδάσκει δημιουργική γραφή. Το πρώτο της μυθιστόρημα "Ariadne's Dream" ήταν υποψήφιο για το IMPAC International Literary Award, ενώ το βιβλίο της "Stories to Hide from Your Mother" ήταν υποψήφιο για το QWF Best First Book Award. Η Φραγκούλις έχει ζήσει στην Ολλανδία, στην Ελλάδα και στο Τορόντο.

Μαρία Παπαδήμα: «Τα πολλαπλά κάτοπτρα της μετάφρασης»

«ΓΙΑΤΙ ξαναμεταφράζονται τα ίδια έργα;» είναι ένα ερώτημα που δεν είναι σπάνιο και προκύπτει όταν λογοτεχνικά έργα εμφανίζονται κατά καιρούς σε νέα μετάφραση στις προθήκες των βιβλιοπωλείων. Ένα ερώτημα που το ακολουθούν επίσης πιο βαθιά και θεμελιώδη ερωτήματα όπως «τι είναι η μετάφραση;», «σε τι διαφέρει το πρωτότυπο από το μετάφρασμα;», «πώς μεταφράζουμε;», «ποιος ο ρόλος του μεταφραστή;» κ.λπ. Με αυτό το πρωτότυπο θέμα ασχολήθηκε η έμπειρη μεταφράστρια αλλά και μεταφρασεολόγος Μαρία Παπαδήμα. Στο έργο της με τίτλο «Τα πολλαπλά κάτοπτρα της μετάφρασης» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Νεφέλη» προσεγγίζει τα ζητήματα

της μετάφρασης μέσω του φαινομένου της αναμετάφρασης, δηλαδή της νέας μετάφρασης του ίδιου έργου. Αυτός ο θεωρητικός στοχασμός, όπως σημειώνεται, συμπληρώνεται από «πλήθος παραδειγμάτων που συνιστούν ένα γλαφυρό σχολιασμό γι' αυτά τα ζητήματα και ταυτόχρονα αποτυπώνουν με ανάγλυφο τρόπο την ιστορία της μεταφρασμένης λογοτεχνίας στην Ελλάδα». Το βιβλίο αυτό απευθύνεται στο μεταφραστή, στο φιλόλογο και στον ιστορικό της λογοτεχνίας. Χωρίς να αποκλείει τον υποψιασμένο και φιλοπερίεργο αναγνώστη της μεταφρασμένης λογοτεχνίας ο οποίος «γνωρίζει ότι αυτό που διαβάζει δεν είναι το πρωτότυπο και επομένως ένα κείμενο παγωμένο

και αιθαλώδες, αλλά τουναντίον ένα είδωλο εφήμερο και ευάλωτο του οποίου οι πρωτογενείς ιδιότητες μεταβάλλονται σε ποικίλο βαθμό από τις ιδιότητες του κατόπτρου που το αντανάκλα». Η Μαρία Παπαδήμα σπούδασε γαλλική φιλολογία, συγκριτική λογοτεχνία και μετάφραση στην Αθήνα, το Παρίσι, τις Βρυξέλλες και τη Λισαβόνα. Εργάστηκε ως μεταφράστρια στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σήμερα είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 2008 τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνικών Μετάφρασης.

